

TRŽIŠTE KAPITALA

04

Tokom prvih devet mjeseci 2023. godine na Montenegroberzi je realizovano 8,31 milion eura prometa, što predstavlja pad od 41,67 miliona eura ili 83,37% na godišnjem nivou. U uporednom periodu prethodne godine visok nivo prometa bio je uslovljen transakcijama kupoprodaje akcija HG „Budvanska rivijere“ a.d. Budva i hotela „Sveti Stefan“ u maju 2022. godine, kao i „Elektroprivrede Crne Gore“ a.d. Nikšić u septembru 2022. godine na koje se odnosilo 39,29 miliona eura ili 78,61% realizovanog prometa, dok u posmatranom periodu 2023. godine većih transakcija kupoprodaje hartija od vrijednosti nije bilo, što je rezultiralo značajnim padom prometa.

Posljedično tome, prosječni mjesečni promet tokom prvih devet mjeseci 2023. godine iznosio je 923.519 eura, što je znatno niže od vrijednosti ostvarene u uporednom periodu (5,55 miliona eura). Najveći promet, u iznosu od 1,97 miliona eura, ostvaren je u julu.

Međutim, promet je tokom prvih devet mjeseci 2023. godine ostvaren kroz povećan broj ukupnih transakcija u odnosu na uporedni period, 1.439, što predstavlja rast od 37,31% (grafikon 4.1). Najveći mjesečni broj poslova, 413, sklopljen je u februaru.

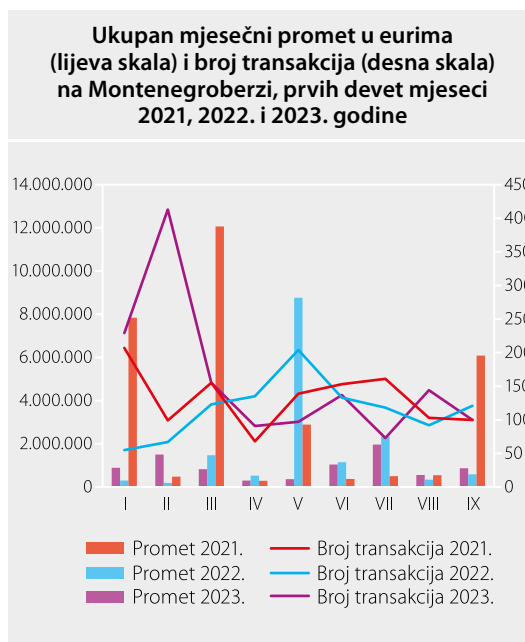
Tokom posmatranog perioda na Montenegroberzi nije realizovana ni jedna blok trgovina, niti aukcija za paket akcija.

Cjelokupan promet ostvaren je kroz sekundarnu trgovinu.

Struktura prometa

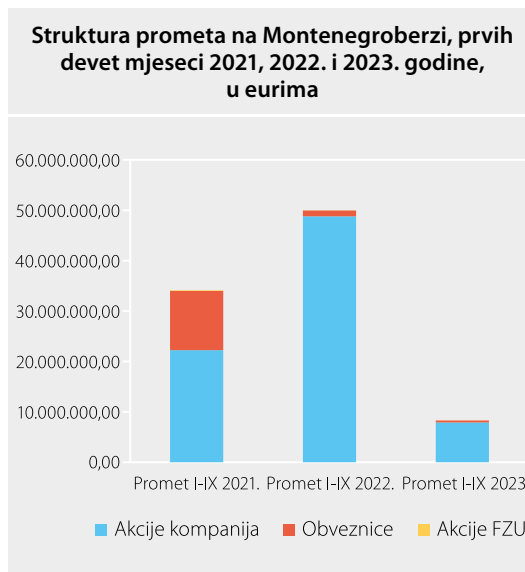
U strukturi prometa ostvarenog tokom prvih devet mjeseci 2023. godine najveće učešće od 94,85% bilježi promet akcijama kompanija, što je za 2,78 pp niže na godišnjem nivou. Učešće prometa realizovanog trgovanjem raznim vrstama obveznica iznosilo je 4,92% i bilježi rast od 2,62 pp na godišnjem nivou. Na promet akcijama investicionih fondova odnosilo se 0,23%, što je za 0,16 pp više na godišnjem nivou (grafikon 4.2).

Grafikon 4.1

Izvor: Montenegroberza

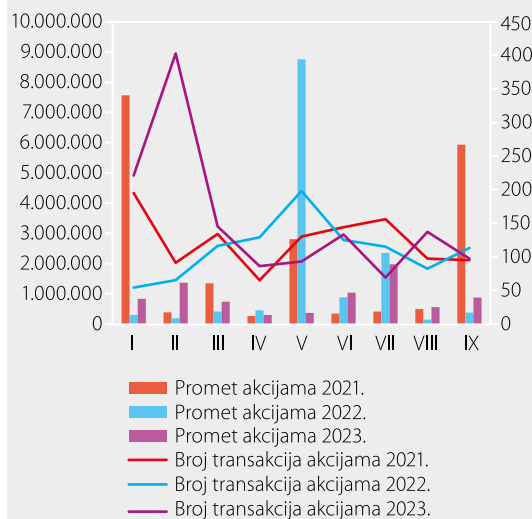
Grafikon 4.2

Izvor: Montenegroberza

Grafikon 4.3

Mjesečni promet trgovanja akcijama kompanija u eurima (lijeva skala) i broj transakcija (desna skala) na Montenegroberzi, prvih devet mjeseci 2021, 2022. i 2023. godine

Izvor: Montenegroberza

Ukupan promet akcijama kompanija u iznosu od 7,88 miliona eura ostvaren je kroz 1.384 transakcije, što predstavlja 96,18% ukupno realizovanih transakcija na Montenegroberzi u posmatranom periodu. Ostvareni promet akcijama kompanija bio je niži za 40,91 milion eura ili 83,84% na godišnjem nivou, dok je broj realizovanih poslova povećan za 38,82% (grafikon 4.3).

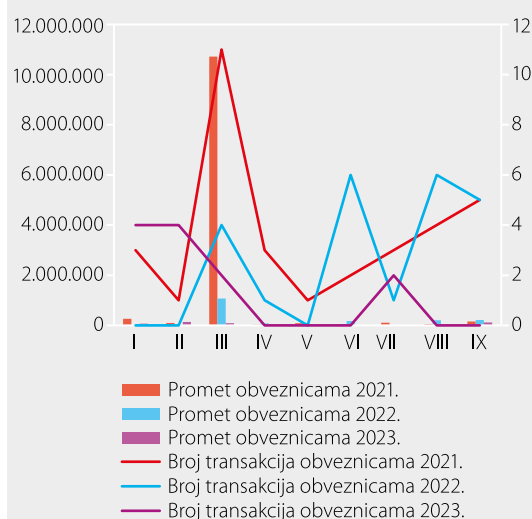
Promet obveznicama u posmatranom periodu iznosio je 409.180 eura, što je za 740.259 eura ili 64,40% manje na godišnjem nivou. Cjelokupan promet obveznicama realizovan je kroz 12 transakcija (grafikon 4.4).

Ukupan promet obveznicama odnosio se na promet državnim i korporativnim obveznicama.

Trgovina akcijama fondova zajedničkog ulaganja (FZU) u posmatranom periodu iznosila je 18.755 eura i realizovana je kroz 43 transakcije. Ostvareni promet akcijama FZU bio je za 17.303 eura ili 47,99% niži u odnosu na isti period prethodne godine (grafikon 4.5).

Grafikon 4.4

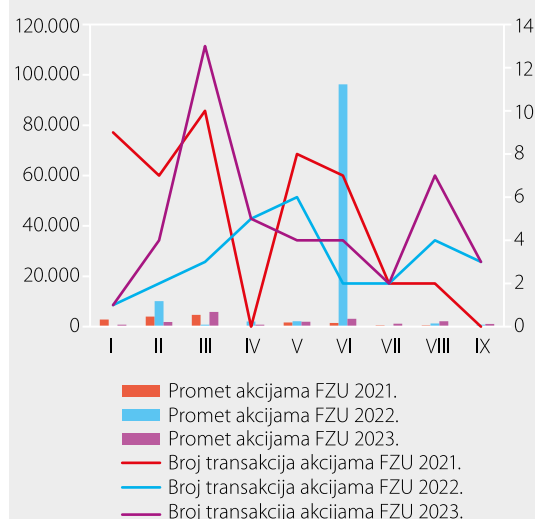
Mjesečni promet trgovanja obveznicama u eurima (lijeva skala) i broj transakcija (desna skala) na Montenegroberzi, prvih devet mjeseci 2021, 2022. i 2023. godine

Izvor: Montenegroberza

Grafikon 4.5

Mjesečni promet akcija FZU u eurima (lijeva skala) i broj transakcija (desna skala) na Montenegroberzi, prvih devet mjeseci 2021, 2022. i 2023. godine

Izvor: Montenegroberza

Berzanski indeksi

Tokom prvih devet mjeseci 2023. godine indeks Monex na crnogorskoj berzi je značajnije oscilirao od indeksa MNSE10 (grafikon 4.6).

Na kraju septembra 2023. godine berzanski indeks Monex⁴⁵ iznosio je 15.102,26 indeksnih poena i ostvario je intenzivan rast od 3.638,43 indeksnih poena ili 31,74% u odnosu na uporedni period, dok je u odnosu na kraj prethodne godine povećan za 960,91 indeksni poen ili 6,80%.

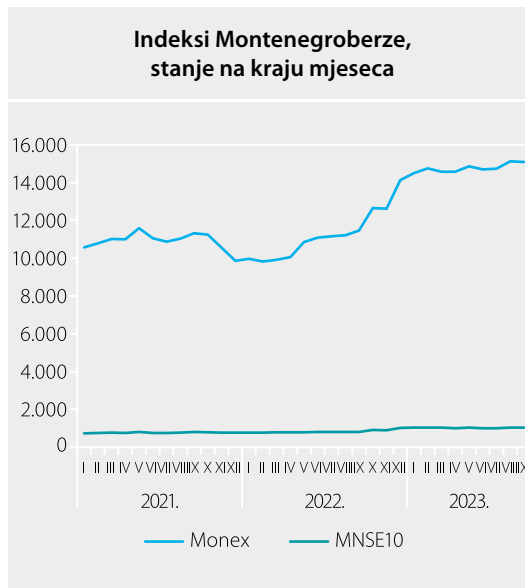
Istovremeno, indeks MNSE10⁴⁶ na kraju septembra 2023. godine iznosio je 1.034,57 i ostvario je intenzivan rast od 226,70 indeksnih poena ili 28,06% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je u odnosu na kraj prethodne godine povećan u iznosu od 25,33 indeksnih poena ili 2,51%.

Kapitalizacija

Realizovana tržišna kapitalizacija na Montenegroberzi na kraju septembra 2023. godine iznosila je 2.468,52 miliona eura i zabilježila je pad od 24,74% na godišnjem nivou, odnosno pad od 30,68% u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 4.7).

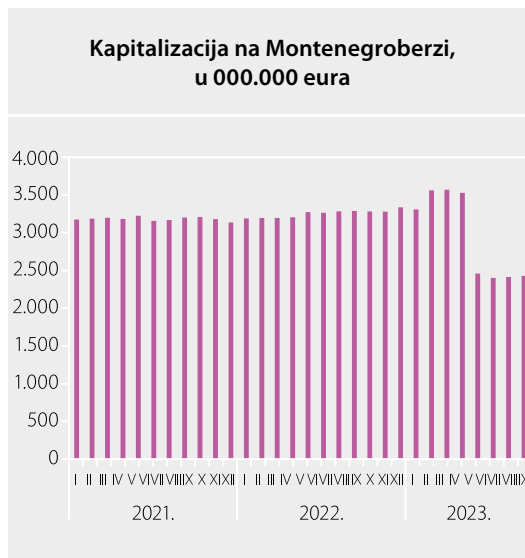
Likvidnost mjerena koeficijentom obrta sredstava na Montenegroberzi na kraju septembra 2023. godine iznosila je 0,000354 i bila je manja kako u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 0,005866, tako i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosila 0,003641.

Grafikon 4.6

Izvor: Montenegroberza

Grafikon 4.7

Izvor: Montenegroberza

⁴⁵ MONEX je indeks ponderisan tržišnom kapitalizacijom koja se nalazi u slobodnom prometu (*free float*) i koji se ne prilagođava za isplaćene dividende i nije zastićen od dilutacionog efekta koji se javlja usljed isplate dividendi.

⁴⁶ MNSE10 je vodeći indeks (blue-chip) Montenegroberze sa ciljem da u što preciznijoj mjeri opiše kretanje cijena najreprezentativnijih akcija na Berzanskom i Slobodnom tržištu „Montenegroberze” AD Podgorica. U njegov sastav ulazi deset „najboljih“ kompanija sa crnogorskog tržišta.